

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Család szocioantropológia

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Szociológia és Szociális Munka
1.3. Intézet	Magyar Szociológia és Szociális Munka Intézet
1.4. Szakterület	Szociológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Antropológia
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Család antropológia				A tantárgy kódja		ALM1404			
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			Dr. GEAMBAŞU Réka egyetemi adjunktus								
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			Dr. GEAMBAŞU Réka egyetemi adjunktus								
2.4. Tanulmányi év		II	2.5. Félév		4	2.6. Értékelés módja		V	2.7. Tantárgy típusa		Választható

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összórászám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					24
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					7
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					36
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					0
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					0
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórászám					69
3.8. A félév összórászám					125
3.9. Kreditszám					5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	Általános szociológia, Kutatásmódszertan
4.2. Kompetenciabeli	A szociológiai szemlélet alapjai, alapfogalmak, elméletek, kutatási módszerek

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Vetítővel felszerelt tanterem
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	-

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	- Szociológiai kutatások tervezése és megvalósítása (társadalmi adatok gyűjtése, feldolgozása és elemzése) szervezetekben és közösségekben; kulturális kutatások, piackutatások stb. - Társadalmi adatrendszerek kezelése; - Az antropológiai perspektíva, valamint a diszciplínára jellemző etika és gyakorlat megfelelő alkalmazása; - Antropológiai adatok gyűjtése és feldolgozása
Transzverzális kompetenciák	- A szorgalmas, hatékony, pontos munkavégzésre irányuló stratégiák alkalmazása, valamint személyes felelősségvállalás az eredményekért, a szakmai etikai kódex elveinek, normáinak és értékeinek alapján; - A csoportos kapcsolattartás technikáinak alkalmazása, empátikus interperszonális kommunikációs képességek és a csapatmunkában megkívánt szerepek vállalása; - Az információforrások és a szakmai képzést támogató kommunikációs eszközök (internetes portálok, szakterületi szoftveralkalmazások, adatbázisok, online kurzusok stb.) hatékony használata román nyelven és egy nemzetközi forgalomban lévő idegen nyelven egyaránt; - Egy nemzetközi forgalomban lévő idegen nyelv használata a szakirodalom tanulmányozásához, tudományos szövegek megírásához és a kutatási eredmények nemzetközi közönség előtti bemutatásához.

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	C1. A hallgató képes a társadalomkutatásban alkalmazott fogalmak, elméletek és paradigmák megfogalmazására és ismertetésére az egyének, csoportok, szervezetek, intézmények, társadalmi kategóriák és közösségek szintjén, továbbá elemzi azok kapcsolatát a társadalmi struktúrák, folyamatok és dinamikák vizsgálatában alkalmazott módszertanokkal. C2. A hallgató/diplomás képes meghatározni, rendszerezni és kiválasztani a társadalmi problémák kutatásában és megoldásában alkalmazott módszereket, technikákat és eljárásokat. C7. A hallgató/diplomás képes hipotéziseket megfogalmazni, valamint a kulcsfogalmakat operacionalizálni az emberi viselkedés, a csoportok, szervezetek és közösségek dinamikájának, a társadalmi és kulturális tendenciák és hatások, illetve azok történetének és eredetének magyarázatára és értelmezésére.
Képességek	A2. A hallgató képes megfelelő módszereket, technikákat, eljárásokat és eszközöket azonosítani a társadalmi jelenségek kutatásához és az empirikus adatok gyűjtéséhez. A8. A hallgató képes különböző módszertani stratégiákat kidolgozni és alkalmazni a társadalmi-kulturális dinamika és a szervezeti környezet diagnosztizálására és előrejelzésére.

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Felelősség és önállóság	R1. A hallgató/végzett hallgató képes társadalmi problémákra vonatkozó diagnózisok elkészítésére és értelmezésére, amelyekkel egyének, csoportok, közösségek vagy szervezetek szembesülnek. R10. A hallgató/végzett hallgató képes önállóan dolgozni a szociális és szakmai tanácsadás nyújtásának nyomon követésében, valamint a társadalmi problémák enyhülésének értékelésében. R11. A hallgató/végzett hallgató képes önállóan dolgozni a munkaerőpiac, a kiválasztás, a toborzás és az emberi erőforrások fejlesztése területén végzett kutatási és beavatkozási projektek kidolgozásában és alkalmazásában.
-------------------------	---

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A tárgy általános célkitűzése megismertetni a hallgatót a családszociológia legismertebb elméleteivel, fogalmaival és témáival.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- Megismertetni a hallgatókat a családszociológia legfontosabb fogalmaival és elméleteivel (szerzőkkel és paradigmákkal). - Megismertetni a hallgatókat a legfontosabb hivatalos adatforrásokkal, amelyek releváns információkat szolgáltathatnak a társadalom családdal kapcsolatos jelenségeiről és az azokat megragadó mérőszámokról. - Megismertetni a hallgatókat az egyének magánéletét jellemző legfontosabb intézményekkel, és azok alakulásával, valamint azzal, ahogyan ezeket a szociológia értelmezi. - Képessé tenni a hallgatókat arra, hogy a családokkal, egyes magánéleti formákkal kapcsolatos jelenségeket értsék, azok vizsgálatára megfelelő társadalomtudományi apparátust tudjanak felállítani és azokra vonatkozóan releváns állításokat tudjanak megfogalmazni.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés, alapfogalmak, családdal foglalkozó diszciplínák	előadás, beszélgetések	-
2. Családszociológiai elméletek 1.: nyugati tudományosság előtti megközelítések, evolucionizmus és szociáldarwinizmus, funkcionalizmus	előadás, beszélgetések	-
3. Családszociológiai elméletek 2.: konfliktualizmus, a fejlődésszemléletű irányzat, szimbolikus interakcionizmus és konstruktivizmus, feminizmus	előadás, beszélgetések	-
4. A család társadalomtörténeti megközelítésben: John Hajnal elmélete, a családformák alakulása a magyar nyelvterületen a preindusztriális és modern korszakban	előadás, beszélgetések	-
5. A családi/magánéleti formák strukturális átalakulásai a XX. század folyamán	előadás, beszélgetések	-

6. A családi/magánéleti formák strukturális átalakulásainak gazdasági, társadalmi, politikai-ideológiai okai a XX. század folyamán	előadás, beszélgetések	-
7. A párválasztás és párkapcsolatok szociológiai jellemzői	előadás, beszélgetések	-
8. A gyermekvállalás átalakuló mintázatai a XX. század folyamán	előadás, beszélgetések	-
9. A családon belüli munkamegosztás mintázatai és átalakulása és a gondoskodási válság	előadás, beszélgetések	-
10. A gyermekkor szociológiai értelmezései	előadás, beszélgetések	-
11. A gyermeknevelés történeti formái és elméletei	előadás, beszélgetések	-
12. Változó szülősségi minták: az intenzív anyaság, a befektetésszemlélet, résztvevő apaság	előadás, beszélgetések	-
13. Szociál- és családpolitikák: a refamiliarizáció jelensége	előadás, beszélgetések	-
14. A család a kortárs közbeszédben: a familizmus jelensége, a család mint szimbólum, család és gender	előadás, beszélgetések	-

Könyvészet:

Czibere I. (szerk.) (2006): *Családszociológia szöveggyűjtemény*. Debrecen

Czibere I., Molnár É. (2015): „...nem a kortárs családi lét múltó aberrációja”. Családdefiníciók és családelméletek az angolszász szociológiai irodalomban. *Metszetek* 4(4), 19–53.

Geambaşu R., Vita E. (2020): *A gyermekvállalás ára? Erdélyi magyar fiatalok elképzelései a munka és magánélet egyensúlyáról*. In: Veres, Valér (szerk.) *Erdélyi magyar ifjúság: Szociológiai jellegzetességek és változások 2001 és 2016 között*, Kolozsvári Egyetemi Kiadó 69–108.

Somlai P.: *Család 2.0. Együttélési formák a polgári családtól a jelenkorig*. Napvilág, Budapest, 2013

Oinonen, E.: *Families in Converging Europe. A Comparison of Forms, Structures and Ideals*. Palgrave Macmillan, 2007

Szalma Ivett – Takács Judit (2022) *Családszociológiai mozaik*, Debreceni Egyetem Kiadó

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Alapvető fogalmak, mérőszámok	olvasószeminárium, beszélgetés	Czibere I., Molnár É. (2015): „...nem a kortárs családi lét múltó aberrációja”. Családdefiníciók és családelméletek az angolszász szociológiai irodalomban. <i>Metszetek</i> 4(4), 19–53.
2. A család társadalomtörténeti megközelítésben 1.	olvasószeminárium, beszélgetés	Turai Tünde (2002): A családszerkezet változása a szocializmus évtizedeiben a Szilágyságban. <i>Erdélyi társadalom</i> 1(2), 85–99.
3. A család társadalomtörténeti megközelítésben 2.	olvasószeminárium, beszélgetés	Krász Lilla (2023): <i>Születés és anyaság a régi Magyarországon</i> .

		HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Születésszabályozás c. fejezet, 51–81. oldal
4. Átalakuló családformák a XX. században	olvasószeminárium, beszélgetés	Spéder Zsolt (2005): Az európai családformák változatossága. Párkapcsolatok, szülői és gyermeki szerepek az európai országokban az ezredfordulón. <i>Századvég</i> 12(3), 3–47.
5. Alternatív családformák	olvasószeminárium, beszélgetés	Kapitány Balázs (2012): Látogató párkapcsolatok Magyarországon. <i>Szociológiai Szemle</i> 22(1): 4–29.
6. Párkapcsolatok formálódása	olvasószeminárium, beszélgetés	Vita, Emese (2020): Ki mit választ? Hasonlóságok és különbségek a határon túli magyar fiatalok demográfiai magatartásában és párkapcsolati jellemzőiben. <i>REGIO: KISEBBSÉG KULTÚRA POLITIKA TÁRSADALOM</i> , 28(4). 72–107. https://doi.org/10.17355/rkkpt.v28i4.332
7. Munkamegosztás a családban, munka és magánélet egyensúlya	olvasószeminárium, beszélgetés	Santero, A., & Naldini, M. (2017). Migrant parents in Italy: gendered narratives on work/family balance. <i>Journal of Family Studies</i> , 26(1), 126–141. https://doi.org/10.1080/13229400.2017.1345319
8. A gondoskodási válság	olvasószeminárium, beszélgetés	Nancy Fraser (2018): A tőke és a gondoskodás ellentmondásai. <i>Fordulat</i> 24., 134–160.
9. A szülőség és intenzív anyaság történeti megközelítésben	olvasószeminárium, beszélgetés	Sharon Hays (1998): The cultural contradictions of motherhood, Yale University Press. Ch2. From Rods to Reasoning: The Historical Construction of Intensive Mothering, 19–29.
10. Az intenzív anyaság jelenlegi formái	olvasószeminárium, beszélgetés	Geambaşu, R., Gergely O, Nagy B., Somogyi N. (2022): Alapvető anyaság. Az anyai szerep felértékelődése középosztálybeli magyar nők körében az első COVID-19 lezárások idején. <i>socio.hu</i> 12(4), 4–29.
11. Résztvevő apaság	olvasószeminárium, beszélgetés	Sztáray Kézdy, Éva, & Drjenovszky, Zs. (2021): Gondoskodásviszonyok a gyermekükkel otthon lévő apák

		családjaiban Magyarországon. <i>Socio.Hu Társadalomtudományi Szemle</i> , 11(4), 138–161. https://doi.org/10.18030/socio.hu.2021.4.138
12. Családpolitika Romániában	olvasószeiminárium, beszélgetés	Kovács, B. (2018): Two-Tiered Romanian Family Policy and Inequality. In: Kovács B.: Family Policy and the Organisation of Childcare, Palgrave Macmillan, 51–92.
13. A család szerepe a romániai konzervatív diskurzusokban	olvasószeiminárium, beszélgetés	Soare, S., Tufiş, C. (2021): No populism's land? Religion and gender in Romanian politics. <i>Identities</i> (30)1, 112–130.
14. Familizmus és családcentrikusság	olvasószeiminárium, beszélgetés	Dupcsik, C., & Tóth, O. (2008). Feminizmus helyett familizmus. <i>Demográfia</i> , 51(4), 307–328.

Könyvészet:

Czibere I., Molnár É. (2015): „...nem a kortárs családi lét múltó aberrációja”. Családdefiníciók és családelméletek az angolszász szociológiai irodalomban. *Metszetek* 4(4), 19–53.

Dupcsik, C., & Tóth, O. (2008). Feminizmus helyett familizmus. *Demográfia*, 51(4), 307–328.

Geambaşu, R., Gergely O, Nagy B., Somogyi N. (2022): Alapvető anyaság. Az anyai szerep felértékelődése középosztálybeli magyar nők körében az első COVID-19 lezárások idején. *socio.hu* 12(4), 4–29.

Kapitány Balázs (2012): Látogató párkapcsolatok Magyarországon. *Szociológiai Szemle* 22(1): 4–29.

Kovács, B. (2018): Two-Tiered Romanian Family Policy and Inequality. In: Kovács B.: Family Policy and the Organisation of Childcare, Palgrave Macmillan, 51–92.

Krász Lilla (2023): *Születés és anyaság a régi Magyarországon*. HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Születésszabályozás c. fejezet, 51–81.

Nancy Fraser (2018): A tőke és a gondoskodás ellentmondásai. *Fordulat* 24., 134–160.

Santero, A., & Naldini, M. (2017). Migrant parents in Italy: gendered narratives on work/family balance. *Journal of Family Studies*, 26(1), 126–141. <https://doi.org/10.1080/13229400.2017.1345319>

Sharon Hays (1998): The cultural contradictions of motherhood, Yale University Press. Ch2. From Rods to Reasoning: The Historical Construction of Intensive Mothering, 19–29.

Soare, S., Tufiş, C. (2021): No populism's land? Religion and gender in Romanian politics. *Identities* (30)1, 112–130.

Spéder Zsolt (2005): Az európai családformák változatossága. Párkapcsolatok, szülői és gyermeki szerepek az európai országokban az ezredfordulón. *Századvég* 12(3), 3–47.

Sztáray Kézdy, Éva, & Drjenovszky, Zs. (2021): Gondoskodáviszonyok a gyermekükkel otthon lévő apák családjaiban Magyarországon. *Socio.Hu Társadalomtudományi Szemle*, 11(4), 138–161. <https://doi.org/10.18030/socio.hu.2021.4.138>

Turai Tünde (2002): A családszerkezet változása a szocializmus évtizedeiben a Szilágyságban. *Erdélyi társadalom* 1(2), 85–99.

Vita, Emese (2020): Ki mit választ? Hasonlóságok és különbségek a határon túli magyar fiatalok demográfiai magatartásában és párkapcsolati jellemzőiben. *REGIO: KISEBBSÉG KULTÚRA POLITIKA TÁRSADALOM*, 28(4). 72–107. <https://doi.org/10.17355/rkkpt.v28i4.332>

9. Az epizstemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tárgy témái és olvasmányai összhangban vannak a legnagyobb egyetem oktatási kínálatával, valamint a tudományos folyóiratok és kiadók által közölt szövegekből táplálkozik.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	- Adekvát és nem-normatív fogalomhasználat - A legfontosabb családszociológiai elméletek ismerete - Az alternatív magánéleti formák ismerete és értelmezése - A termékenység, párkapcsolatformálódás, munkamegosztás, szülőség és családpolitikák kérdéskörében való megfelelő tájékozottság - Koherens, közérthető fogalmazás	Írásbeli vizsga	50%
10.5 Szeminárium / Labor	Feladott szöveg ismerete, érvelés, kritikai szemlélet, szöveg helyesség	Írásbeli számonkérések szemináriumok elején 1 számonkérés = 1 pont, ez adja a szemináriumi jegyet	50%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• Legalább 5-ös szemináriumi jeggyel lehet írásbelire jelentkezni. • Az etikátlan magatartás kizáró ok a vizsgán való részvétel tekintetében.			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja						

Kitöltés időpontja:
2025. 09. 12.

Előadás felelőse:

Szeminárium felelőse:

DR. GEAMBAȘU Réka

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.

**sociologie &
asistență socială**

Universitatea Babeș-Bolyai

B-dul 21 Dec. 1989 nr. 128
Cluj-Napoca 400604

+40-246-42.46.74
+40-264-41.99.58

secretariat.socasis@ubbcluj.ro
socasis.ubbcluj.ro

DR. GEAMBAȘU Réka

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025. 09. 16.

Intézetigazgató:

Dr. LÁSZLÓ Éva